O MARE INSTITUȚIE DE INTERES NAȚIONAL

Contribuția Loteriei de Stat la ofensiva sanitară a țării

– Lupta împotriva bolilor sociale prin ridicarea de spitale, de dispensare și sanatorii. Peste 230.000.000 lei acordate anual de loterie Statului. Cum este organizată Loteria de Stat. –

– Refacerea sănătății și moralului poporului nostru –

Sunt nevoit astăzi să-mi recunosc o mare greșală: vina de a-mi fi manifestat în câteva rânduri, nemulțumirea față de marea instituție care e Loteria de Stat. Intr'adevăr, am participat cu un sfert de loz, la vreo 6-7 trageri. N'am câștigat decât o singură dată. De aci supărarea mea pe cei ce organizează și conduc Loteria de Stat. In realitate, eu eram marele vinovat, căci decepționat că n'am câștigat întâia și a doua oară, am renunțat să-mi cumpăr lozul pentru restul tragerilor anunțate. Mi s'a întâmplat însă, ca tocmai atunci când n'am participat, lozul cu numărul meu a fost aducător de noroc: Acel ce l-a cumpărat în locul meu a câștigat 400.000 lei.

Această întâmplare m'a ambiționat și am jucat din nou. Dar norocul m'a ocolit. Și necazul meu pe Loteria de Stat era cu atât mai mare cu cât toți cunoscuții și prietenii mei câștigase. Mă credeam singurul neîndreptățit și invidiam Loteria pe care o consideram că se îmbogățește din banii primiți pentru lozuri nenorocoase.

Zilele trecute mi-a fost dat însă să vizitez — însoțind pe membrii delegației iugoslave, participanți la conferința medicală a consiliului economic al Micii Înțelegeri — marele sanatoriu de tuberculoși ce s'a ridicat la Moroeni în județul Dâmbovița din contribuția Loteriei de Stat acordată Ministerului Sănătății și Ligii Naționale contra tuberculozei.

SANATORIUL DELA MOROENI

O construcție de mari proporții, sanatoriul dela Moroeni este terminat, fiind în curs de instalare a mobilierului. Se găsește la 20 km. de Sinaia la 1000 m. altitudine și are o capacitate de 450 paturi. Un confort ultra modern și științific. N'a fost cruțat nimic pentru a da bolnavului posibilitățile de însănătoșire.

Sanatoriul se compune din 3 corpuri: unul destinat bolnavilor ce vor fi internați gratuit; al doilea pentru bolnavii cu plata medie și al treilea, partea din mijloc, a sanatoriului, pentru bolnavii cu stare. O sală de teatru, alta de cinema, camere de zi și de lectură vor sta — în interiorul sanatoriului — la dispoziția tuturor bolnavilor.

Câte suferințe nu vor fi alinate în acest sanatoriu! Câți copii nu vor fi salvați dela moarte! Câți oameni nu vor fi redați sănătoși societății! Câți bolnavi nu vor multumi miilor de oameni cari, indiferent că au câștigat ori încă nu au avut norocul să câștige, participând prin cumpărarea unui sfert de loz, la tragerile Loteriei de Stat, au contribuit indirect la ridicarea acestui măreț și binefăcător sanatoriu.

După vizita de Duminică dela Moroeni, dându-mi seama de eforturile ce se fac pentru combaterea bolilor sociale și văzând cum și pentru ce se întrebuințează subvențiile acordate de Loteria de Stat, înțeleg astăzi rostul și importanța acestei instituții, care, pe lângă faptul că aduce atâta noroc și fericire este un așezământ de interes național.

Să ne gândim numai la ceeace s'a realizat din sumele acordate în ultimii ani pentru combaterea tuberculozei — ca să nu mai vorbim de celelalte flagele frecvente în țară la noi.

Numărul bolnavilor tuberculoși din România

In acutalele împrejurări, când nu avem un serviciu sanitar perfect organizat și când mai a'es mijloacele puse la îndemână de stat, nu permit o examinare amănunțită și o diagnosticare precisă — fără să mai vorbim și de un tratament radical — e greu să poți stabili cifra exactă a bolnavilor tuberculoși din țară. Totuși, din datele culese din anii trecuți, se poate afirma că cifra

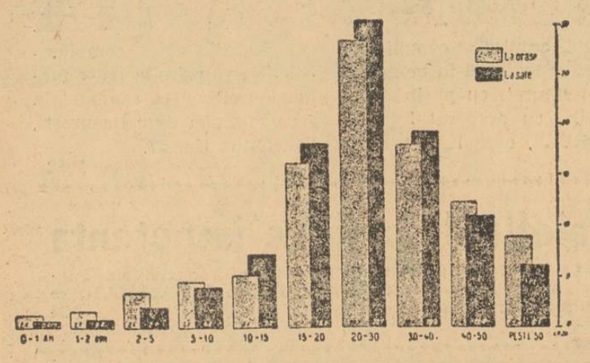

Mortalitatea de tuberculoză pe grupe de vârstă în România. Procentul pe grupe

anuală de tuberculoși din țara noastră atinge astăzi 100—120.000 cazuri, ceeace revine, față de populația totală a țării o medie de 6—6½ la mia de locuitori.

Cu titlu de informație dăm următoarele cifre oficiale: In anul 1930 s'au înregistrat 78.484 bolnavi de tuberculoză; în 1931 au fost 87.656 bolnavi; în 1932 serviciile sanitare de stat au înregistrat 91.838 bolnavi.

Desigur, numărul bolnavilor de tuberculoză astăzi e cu mult mai mare. D. doctor C. Banu, fost ministru, într'o lucrare a d-sale face următoarea gravă constatare:

„In cercetările pe care le-am „întreprins în vara anului 1930 „asupra 2149 copii de școală, a„tât din mediul orășenesc cât și „dela țară, am constatat că 70% „din ei prezentau semne de in„fecțiune tuberculoasă defistată „prin reacțiunea la tuberculină, „așa că numai 30% erau perfect „sănătoși. Am constatat că, pe „măsură ce copiii erau mai îna„intați în vârstă, proporția de in„fectat tuberculoză creștea".

Numai din această constatare ne putem da seama ce gravă problemă de ordin sanitar se pune astăzi în țara noastră. Datoria Statului, datoria oficialităților, datoria populației în primul rând, impune o colaborare neîntârziată pentru a se îndrepta cu un ceas mai de vreme această dezastruoasă stare de lucruri. E în joc sănătatea națiunei noastre.

In ce privește mortalitatea generală provenită din tuberculoză, statisticele noastre oficiale ne arată că mor în medie pe an între 40—45.000 bolnavi de tuberculoză, ceeace revine aproape 3 la mia de locuitori. Cu alte cuvinte mortalitatea reprezintă aproape jumătate din morbiditate.

Să ne gândim că toate acestea sunt numai din lipsa spitalelor, din lipsa medicamentelor și a mijloacelor de combatere a flagelului.

Câți copii din cei atinși de bacilul lui Koch nu ar fi salvați dacă statul ar putea să-i interneze în spitale să-i trimită în colonii la munte, să-i supraalimenteze, cu un cuvânt, să le dea ceeace familiile lor nu le poate pune la dispoziție. Câte mame n'ar mai fi astăzi văduve de soții lor, istoviți în fabrici, răpuși de boală în birouri insalubre și aruncați fără de nici un ajutor sanitar în morminte, numai pentru că n'au putut și n'au avut unde să se interneze pentru a-și ingriji de sănătate.

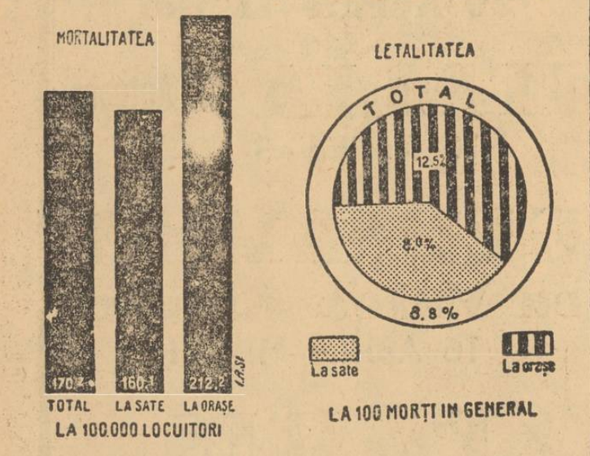

Mortalitatea și letalitatea de tuberculoză în România, după mediu, 1930

Contribuția Loteriei de Stat la acțiunea sanitară de combatere a bolilor sociale

Sumele acordate Fondului Casei Sănătății și Ligii contra tuberculozei

Din cifrele arătate mai sus se poate constata că prin mijloacele de care dispunea și dispune statul și așezămintele particulare, nu se putea întreprinde o acțiune energică de combatere a tuberculozei — necum a celorlalte flagele sociale, tot atât de amenințătoare, cari decimă populația țării noastre.

O majorare a bugetului ministerului sănătății, prin impunerea de impozite directe n'ar fi dat rezultatele dorite. S'a căutat o modalitate de a se spori contribuția publică pe căi indirecte, pentru a se putea proceda imediat la ofensiva sanitară pentru realizări de spitale, de dispensare și de sanatorii. Și s'a conceput un nou sistem, care s'a dovedit ulterior a fi cel mai bun și a corespunde nu numai nevoilor pentru care a fost creiat, dar și unei necesități sociale și în al doilea rând de creare a unei pături de fericiți ai norocului: acela al loteriei. Astfel, s'a înființat sub controlul ministerului sănătății Loteria de Stat.

Deși obiectivitatea mă îndeamnă să vorbesc despre felul de organizare al acestei instituții, care, mărturisesc sincer, a făcut numai bine și a adus numai mulțumire și fericire, cu deosebire de alte multe instituții, totuși voiu renunța întrucât această instituție a pătruns atât de puternic în opinia și sufletul cetățenilor noștri încât astăzi nu există copil sau moșneag, nu există maramureșan sau dobrogean, care să nu știe ce înseamnă și ce aduce Loteria de Stat. Voiu insista însă asupra unui capitol mai puțin cunoscut și care-și are importanța lui hotărîtoare în acțiunea la care s'a angajat de câțiva ani Statul nostru.

UN IMPORTANT IZVOR DE CAȘTIG PENTRU STAT: LOTERIA

Un important izvor de venituri care să înlesnească opera pentru ocrotirea sănătății publice, îl constitue tocmai exploatarea Loteriei de Stat privilegiate pe clase.

Inființată în 1931, pe bază de regie publică comercială, această instituție a adus până în prezent venituri ce au fost înglobate fondului sanitar și de ocrotire, constituind una din principala sursă de venituri ale acesteia și deci ale ministerului sănătății.

Nu voiu arăta aici după datele Ministerului Sănătății toate veniturile provenite dela Loteria de Stat ale Casei Sănătății, pentru toți anii trecuți și mă voiu mărgini să arăt că pe exercițiul dela 1 Martie 1937 și până la sfârșitul lui Februarie 1938, (loteriile 13, 14 și 15), Fondul general sanitar din Ministerul Sănătății a primit din exploatarea Loteriei de Stat suma de lei 185 milioane 816.531.

In afară de această sumă din gestiunea aceluiaș exercițiu au mai primit diferite sume și alte instituții ca: Ministerul de Finanțe, Fondul Național de Aviație, Fundațiile Culturale Regale, în total lei 52.296.098.

Prin legea din 26 Iulie 1934 s'a repartizat Fondului sanitar 15% din veniturile Loteriei de Stat iar restul s'a repartizat Ligei contra tuberculozei și altor instituțiuni sanitare.

In afară de această cotă, s'a mai repartizat fondului sanitar 50% din venitul net a Loteriei anexă a Fundațiilor Culturale Regale.

230 MILIOANE ACORDATE ANUAL STATULUI

Contribuția Loteriei de Stat la Casa Sănătății — care se știe, administrează un buget separat — constitue principala ramură de venituri a acestei case. Este îndeajuns să arătăm că din veniturile Casei Sănătății, mai mult de jumătate provin din rezultatele exploatării Loteriei de Stat. Astfel, din exercițiul 1934/935, Casa Sănătății a primit dela Loterie suma de lei 143 milioane 842.239; pe exercițiul 1935/1936 lei 188.480.620, iar pe exercițiul 1936 1937 lei 168.080.511.

Loteria de Stat acordă anual Statului peste 230 milioane lei. In această sumă, bineînțeles, sunt incluse sumele destinate Fondului sanitar, taxa timbrului de aviație și Fundațiile Culturale Regale.

Loteria anexă acordă anual Fundațiilor Culturale Regale peste 30.000.000 lei, bani cari sunt întrebuințați de către editura Fundațiilor, Direcțiunea Filarmonicei, echipele studențești cari activează la sate pentru ridicarea culturală și sanitară a poporului, etc.

Aportul Loteriei de Stat la ridicarea de spitale și dispensare apare de netăgăduit, gândindu-ne numai la ceeace s'a realizat în ultimii ani de către Casa Sănătății și de către Liga Națională contra tuberculozei, cu ajutorul subvențiilor și cotelor date de această loterie, în primul rând.

După cum se știe, potrivit unui larg program de construcții inaugurat de Liga contra tuberculozei, înființată în 1935, pe lângă reparările așezămintelor spitalicești existau atunci, înființarea de secțiuni tbc. la spitalele județene, înființarea de dispensare tbc. la sate, etc., a avut în planul inițial de activitate și ridicarea a 7 mari sanatorii de tuberculoză în diferite puncte ale țării.

SE RIDICA CELE MAI FRUMOASE SANATORII ȘI SPITALE

S'au început astfel, construcții în cinci localități de munte: la Dobrița, județul Gorj, la Moreni, în jud. Dâmbovița, la Marila lângă Reșita, la Vorniceni-Lăpușna, la Câmpeni-Turda și în două localități maritime: la Bugaz și la Mangalia.

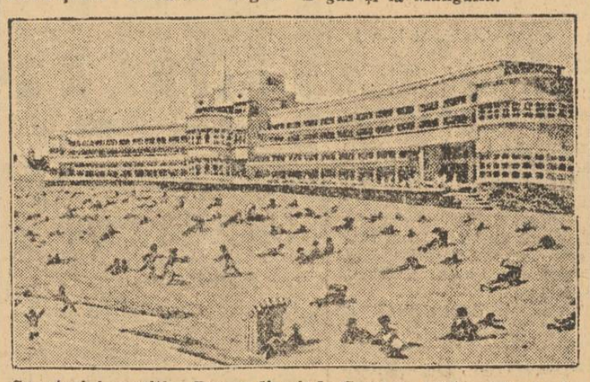

Sanatoriul maritim Bugaz din jud. Cetatea Albă, ridicat de Liga Națională, contra tuberculozei, din contribuția Loteriei de Stat

Din aceste sanatorii, au fost inaugurate până astăzi numai cele două sanatorii maritime, restul fiind însă pe sfârșite. Multe din ele se vor inaugura în vara aceasta.

Al treilea sanatoriu gata și care va fi inaugurat cu o solemnitate deosebită, în luna Iunie, e acel dela Moroeni.

Sanatoriul dela Moroeni: cel mai frumos așezământ muntan de tuberculoși, ridicat până acum în țara noastră, tot prin contribuția Loteriei de Stat

In ce privește activitatea Casei Sănătății în strânsă legătură cu aportul bănesc dat de Loteria de Stat e îndeajuns să amintim următoarele: In cursul exercițiului 1935/936 s'a desfășurat campania pentru combaterea sifilisului, malariei, pelagrei, în care scop s'a procurat medicamente și pansamente în valoare de 23.6 milioane lei. Tot în acest exercițiu s'au executat lucrări edilitare sanitare și s'a terminat construirea spitalului Dr. Costinescu din Piatra-Neamț în valoare totală de 22.3 milioane lei.

Pe exercițiul 1936/37 s'a continuat campania contra boalelor sociale și s'au început lucrările pentru asanarea lacurilor Techirghiol, Agigea și Mangalia. Lucrările efectuate până la 1 Decembrie 1936, au costat 6.5 milioane lei, iar medicamentele cumpărate au costat în total 21.3 milioane lei. Lucrările edilitare și de înzestrări a așezămintelor se cifrează la 65.3 milioane lei.

S'au construit în acest timp noui dispensare rurale, în centrele de ocrotire din Galați și Cernăuți și s'au făcut reparații diferitelor spitale. Deasemenea s'a acordat o contribuție județelor pentru crearea a 200 dispensare rurale.

IN 3 ANI LOTERIA DE STAT A DISTRIBUIT CAȘTIGURI IN VALOARE DE 3 MILIARDE 251 MILIOANE LEI

Loteria de Stat a participat deci efectiv la ofensiva de refacere a sănătății poporului nostru organizată cu mult succes de autoritățile pendinte de ministerul sănătății.

Este interesant de semnalat că acțiunea viitoare a ministerului sănătății, așa cum a fost trasată în programele anunțate până acum de titularii acestui departament și de cei însărcinați cu rezolvarea acestei probleme de ordin național, se bazează în largă măsură, pe veniturile scontate dela loteria de Stat.

Suntem în măsură a ști că deosebit de campania împotriva flagelului tuberculozei, anul acesta va continua cu mai multă intensitate ofensiva împotriva bolilor venerice, prin înființarea de instituții curative, precum și acțiunea sanitară împotriva malariei printr'o susținută campanie de bonificare a terenurilor palustre.

O bună parte din subvențiile ce se vor primi dela Loteria de Stat, vor fi afectate acestor lucrări, de o capitală importanță pentru stăvilirea acestor flagele care decimează astăzi fără milă populația lipsită de apărare medicală și sanitară.

Loteria de Stat nu contribue însă numai pe această cale directă — de altfel e însăși rațiunea ei de existență — la refacerea sănătății poporului nostru: în mare măsură această instituție a prilejuit și dă permanent ocazie de refacere morală prin soluționarea problemei de existență a unui important număr de cetățeni, din toate clasele sociale. E vorba cred că ați ghicit de acei ce s'au împărtășit din câștigurile atât de numeroase oferite de loterie.

Gândiți-vă numai la câștigătorii loteriei din ultimii trei ani. Ei ating respectabila cifră de 1.002.000! Câtă mulțumire și câtă fericire n'au produs lozurile acestea norocoase în familiile acestora. N'au fost desigur toate câștigurile mari, dar zeci de mii dintre ei au reușit să-și plătească o datorie presantă, să-și cumpere haine lor și copiilor lor, mulți flămânzi s'au săturat, și foarte mulți au câștigat sume mai mari, putând astfel să-și ridice standardul de viață. Nu amintesc aici de cei cari au devenit milionari și cari se găsesc astăzi aproape în fiecare județ.

Câștigurile acordate în ultimii trei ani

Cu titlu de curiozitate prezint câștigurile distribuite în trei ani de loteria de Stat dela aplicarea sistemului mixt:

LOTERIA V-a				
56.476 câștiguri între	1.000 și 1.000.000		Lei	235.348.000
2	„	a	„	12.000.000
2	„	a	„	4.000.000
31	„	a	„	31.000.000
			Total	282.348.000—282.348.000
LOTERIA VII-a identică cu Loteria VI-a				282.348.000
LOTERIA VIII-a				
72.284 câștiguri între	800-1.000.000		Lei	237.634.560
2	„	a	„	12.000.000
2	„	a	„	4.000.000
31	„	a	„	31.000.000
			Total	284.634.560—284.634.560
LOTERIA IX-a identică cu Loteria VIII-a				284.634.560
LOTERIA X-a identică cu Loteria IX-a				284.634.560
LOTERIA X-a				
77.882 câștiguri între	800—1.000.000		lei	242.132.196
2	„	a	„	6.000.000
2	„	a	„	2.000.000
31	„	a	„	31.000.000
			Total	289.132.196—289.132.196
LOTERIA XII-a identică cu loteria XI-a				289.132.196
LOTERIA XI-a				
167.064 câștiguri între	800-1.000.000		Lei	363.070.200
3	„	a	„	18.000.000
3	„	a	„	6.000.000
42	„	a	„	42.000.000
			Total	429.070.200—429.070.200
LOTERIA XIV-a				
179.694 câștiguri între	800-1.000.000		Lei	346.282.200
3	„	a	„	18.000.000
3	„	a	„	6.000.000
42	„	a	„	42.000.000
			Total	412.282.200—412.282.200
LOTERIA XV-a identică cu loteria XIV-a				412.282.200
			TOTAL Lei	**3.250.498.672**

In loc de concluzii

Ar fi de prisos să trag concluzii din această expunere prilejuită de o întâmplătoare vizită la sanatoriul dela Moroeni: cred că fiecare rând e o concluzie, că din fiecare cifră se desprinde un îndemn, că toate datele statistice sunt în același timp cele mai firești concluzii cari nu au nevoie să mai fie subliniate.

...Și acum să revin la supărarea mea pe cei ce organizează și conduc Loteria de Stat, supărare care nu e motivată decât pe ghinionul de a nu fi câștigat întotdeauna: M'am convins pe teren, acolo în creștetul munților, la Moroeni, de ceeace face zi de zi Loteria, fără ca să trâmbițeze în lungul și latul țării neprețuita sa contribuție. Câți știu dintre cei ce joacă de pildă, de aportul Loteriei la ofensiva sanitară? Prea puțini. Cei mult știu câte câștiguri s'au acordat la o anumită tragere. Atât. Și asta nu e suficient.

Cine cumpără un loz trebue să fie convins de un fapt de conștiință: nu-l cumpără numai pentru că vrea să câștige ci și pentru că trebue să ajute pe cei suferinzi.

Gândiți-vă cei ce ați cumpărat ca și mine un loz pentru tragerea de Marți 15 Martie, la toți prietenii bolnavi pe cari îi aveți și cari, fie că n'au unde, fie că nu au cu ce, nu se pot trata și nu pot să-și aline suferințele; gândiți-vă la sora ori fratele îngălbenit de tuberculoză; la părinții dv. care își târăsc viața, undeva într'o casă umedă, roși de boală, fără posibilitate de internare într'un spital!

N'aveți fiecare un cunoscut bolnav? Vă gândiți numai la dvs.? Suferințele lor, a atâtora, nu vă mișcă?!

Gândiți-vă că lozul dvs. poate să fie cu noroc la tragerea ce vine. Aveți să fiți unul mai mult la milionul de câștigători din ultimii trei ani. Poate veți câștiga premiul cel mare. Poate o sumă mai mică.

Pentru mine, vă mărturisesc nu mai contează eventualitatea câștigului: chiar dacă norocul mă va ocoli și acum—ceeace nu cred—sunt fericit că am contribuit cu o sumă mică la o mare operă de însănătoșire a neamului meu, la care indirect Loteria de Stat s'a angajat.

ALEXANDRU ION MAIOREANU